

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Професійна діяльність асистента вчителя в інклюзивному класі

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова

Форма контролю: залік

Освітній ступінь: бакалавр

Для спеціальностей: для всіх спеціальностей

Обмеження для вибору: відсутні

Кількість кредитів (годин): денна форма 4 (120 год.: 22 - лекції; 26 - семінарські; 72 - самостійна робота; заочна форма: 120 год.: 6 - лекції; 6 - семінарські; 108 - самостійна робота)

Мова викладання: українська

Презентаційні матеріали:

<https://drive.google.com/drive/folders/14sMd9birbUmmuvPKeb5ceu7XS011Fe34>

2. Інформація про викладача

ПІБ: Звєкова Вікторія Корніївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат педагогічних наук, доцент

Кафедра: загальної педагогіки і спеціальної освіти

Робочій e-mail: vikazvekova19@gmail.com

Години консультацій на кафедрі: середа, 11.30 - 12.50

3. Цілі дисципліни та результати навчання

Мета вивчення дисципліни: оволодіння студентами компетентностями щодо концептуальних теоретико-методологічних, нормативно-правових та організаційно-методичних засад інклюзивної освіти; формування систематизованих наукових уявлень про сутність, основні завдання, напрями роботи з учнями з особливими освітніми потребами в загальноосвітніх закладах з інклюзивною формою навчання; ознайомлення з особливостями організації інклюзивного освітнього середовища; проведення практичної підготовки майбутніх асистентів педагогів до реалізації інклюзивної моделі освіти.

Результати навчання: згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

Знати: нормативно-правову базу сучасної української інклюзивної освіти; основний зміст, структуру, напрями, специфіку діяльності корекційного педагога з організації та впровадження освітньої інклюзії; науково обґрунтовані методи і сучасні технології організації професійної діяльності в умовах інклюзивного навчального закладу; особливості взаємодії корекційного педагога зі спеціалістами інших служб в системі інклюзивної освіти; програмно-методичне забезпечення інклюзивної освіти норми професійної етики корекційного педагога

Вміти: використовувати теоретичні знання і практичні уміння, отримані під час вивчення різних навчальних дисциплін психолого-педагогічного спрямування, при організації психолого-педагогічного супроводу всіх учасників навчально-виховного процесу в умовах освітньої інклюзії; застосовувати в практичній діяльності ефективні стратегії взаємодії з різнопрофільними фахівцями та батьками дітей з особливими

потребами; складати програму діяльності усіх спеціалістів навчальних закладів з проектування інклюзивного освітнього середовища для дітей з порушеннями психофізичного розвитку; працювати з нормативно-правовими джерелами й оформлювати документацію, що регламентує діяльність корекційного педагога в системі інклюзивної освіти; надавати консультативну допомогу педагогам і родинам дітей з психофізичними порушеннями щодо оптимізації їх виховання, навчання й забезпечення належного рівня життєдіяльності; застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

4. Зміст дисципліни:

Змістовий модуль 1. Педагогічні стратегії та практики інклюзивного навчання

Тема 1.1. Сутність інклюзивного навчання. Універсальний дизайн інклюзивного середовища.

Тема 1.2. Співпраця мультидисциплінарної команди фахівців у супроводі дітей з ООП

Тема 1.3. Індивідуальна програма розвитку учня з ООП.

Тема 1.4. Методи викладання в ІОС.

Тема 1.5. Співпраця з батьками дитини з ООП..

Тема 1.6. Стратегії співвикладання / Co-teaching. Сторітелінг, STEAM та інші засоби організації інклюзивного освітнього середовища. Асистент вчителя та його функції. Партнерська співпраця. Етапи співпраці: співпланування, співвикладання, співоцінювання. Методики співвикладання. Визначення сутності та типів сторітелінгу. Розповідання історій – соціалізація, гуманізація та розвиток емоційного інтелекту. STEAM. Inquiry-based method.

Тема 1.7. Стратегії поведінкових втручань в інклюзивному освітньому середовищі

Тема 1.8. Технології навчання в інклюзивному освітньому середовищі.

Тема 1.9. Моніторинг прогресу та технології оцінювання результатів навчання осіб з ООП.

Змістовий модуль 2. Організація освітнього процесу в умовах інклюзивної освіти

Тема 2.1. Структура та організація цілісного педагогічного процесу в умовах інклюзивного навчання.

Тема 2.2. Форми організації навчання в інклюзивній школі.

Тема 2.3. Педагогічна діяльність вчителя в умовах інклюзії.

Тема 2.4. Деонтологія інклюзивного навчання.

Тема 2.5. Модифікація й адаптація курикулуму.

Тема 2.6. Програма переходу молоді з інвалідністю до дорослого життя

Змістовий модуль 3. Особливості розвитку та педагогічної підтримки дітей з порушеннями психофізичного розвитку в умовах інклюзивного навчання

Тема 3.1. Особливості розвитку та підтримки дітей зі складними та поведінковими порушеннями в умовах інклюзивного навчання

Тема 3.2. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями інтелектуального розвитку та ДЦП в інклюзивній школі

Тема 3.3. Особливості розвитку та підтримки дітей з порушеннями сенсорних систем в умовах інклюзивної школи

Тема 3.4. Новітні виклики навчання дітей з особливими освітніми потребами: дистанційне та змішане навчання.

5. Політика курсу

Відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на практичних заняттях (під час дистанційної форми навчання – в режимі онлайн). Студенти мають бути оцінені не менше ніж з 70% практичних занять (у випадку, якщо студент не був оцінений на занятті, він має право виконати індивідуальне завдання). Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, був відсутній на практичному занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використав надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Академічна доброчесність

Студенти мають дотримуватися правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності та корпоративної етики ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

Використання технологій штучного інтелекту

Навчальна дисципліна не передбачає використання здобувачами генеративних моделей штучного інтелекту. Генерація тексту для виконання індивідуальних занять або підготовки до практичних занять буде кваліфікуватися як порушення академічної доброчесності.

6. Контрольні заходи та критерії оцінювання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на практичних заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Форма проміжного контролю

Модульна контрольна робота проводиться у письмовій тестовій формі та включає 30 тестових завдань різних рівнів складності.

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних

	думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання індивідуальних завдань

Вид	Максимальна кількість балів
Анотування наукових статей	5
Конспект першоджерел	5
Реферат	5
Презентація	5

Критеріями оцінювання анотацій наукових статей є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті. Критеріями оцінювання роботи з першоджерелами є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу. Оцінювання реферату здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела. Критеріями оцінювання презентації є її відповідність змісту доповіді студента за матеріалами дослідження та оригінальність візуального представлення.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання проміжного контролю, тобто модульної контрольної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «30». За кожне правильно вирішене тестове завдання студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу – 30 балів.

**Таблиця переведення балів
за виконання модульної контрольної роботи**

Кількість балів	Оцінка за національною шкалою	
27-30	5	відмінно
23-26	4	добре
16-22	3	задовільно
0-15	2	незадовільно

1. Основна література та інформаційні ресурси

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник / під заг. ред. М. Ф. Войцехівського. Київ: ТОВ Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172 с.
2. Звєкова В.К. «Формування готовності майбутніх педагогів до професійної діяльності в умовах інклюзивної освіти» с. 38-45 (Серія: Педагогічні науки. Випуск 60. 2022 р.)
<http://visnyk.idgu.edu.ua/index.php/nv/article/view/652>
3. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. «Інклюзивна освіта: від основ до практики»: монографія. Київ: ТОВ «АТОПОЛ», 2016. 152 с.
4. Організаційні засади діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі: метод. посіб. / уклад. : О. В. Коган. Харків : «Друкарня Мадрид», 2019. 110 с.
5. Колупаєва А. А. Асистент вчителя у закладі загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання: навчально-методичний посібник. Харків: Видавництво «Ранок», 2019. 216 с.
6. Колупаєва А. А. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навчально-методичний посібник. Харків: Видво «Ранок», 2019. 304 с.
7. Данілавічюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі. За заг.ред. А.А. Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с. (Серія «Інклюзивна освіта»).
8. Основи інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. Київ: « А. С. К.», 2012. 308 с.
9. Порошенко М. А. Інклюзивна освіта: навчальний посібник. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 300 с.
10. Основи інклюзивної освіти : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Колупаєвої А. А. Київ: « А. С. К.», 2012. 308 с.
11. Ониськів М. Використання інтегрованих технологій у процесі особистісно-зорієнтованого навчання дітей з особливими освітніми потребами. Дитина з особливими потребами. 2019. № 2 (лют.). С. 2-4.
12. Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови : науково-методичний збірник. Вип. 12 / за ред. В. В. Засенка, А. А. Колупаєва. НАПН України, Ін-т спец. педагогіки. Київ, 2017. 184 с.
13. Сходинки інклюзії: науково-практичний посібник для педагогів, студентів та батьків / за ред. С. М. Сидоріва. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г. М., 2019. 155 с.
14. Теорія і практика інклюзивної освіти: навчально-методичний посібник / упорядник Бондар К. М. Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.
15. Чернова Е. Упровадження інклюзивної освіти в умовах Нової української школи. Дитина з особливими потребами. 2019. № 11. С. 2-5.
16. Kurienkova A. V. The issue of social competence formation in preschool children with intellectual disabilities in the process of role-playing games of social orientation. Virtus: Scientific Journal. 2020. № 41. p. 61-64.

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти
(протокол № 9 від 09 січня 2024 р.)